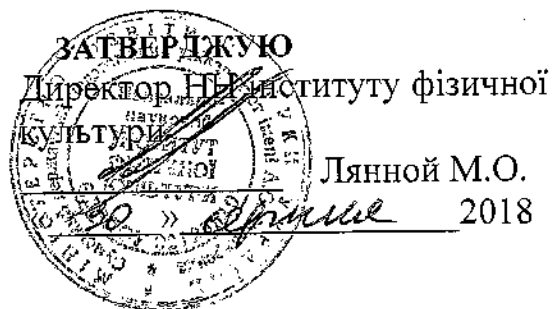

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Навчально-науковий інститут фізичної культури
Кафедра теорії і методики фізичної культури

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Професійна майстерність викладача фізичного виховання

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Фізична культура)

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Фізична культура) другий (магістерський) рівень

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією
Навчально-наукового інституту фізичної культури
Голова: Міщенко О.В., к. фіз. вих., доц.
Міщенко

30 серпня 2018р.

Суми - 2018

Розробники:

Іваній Ігор Володимирович, к. пед. н., доцент

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри
Теорії та методики фізичної культури

Протокол № 1 від «30» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри

ПШБ, науковий ступінь, вчене звання Томенко О.А., д.фіз. вих., професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –3	Магістр	Обов’язкова	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		3-й	3-й
		Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Консультації:	
2 год.	2 год.		
Вид контролю: залік			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Дисципліна «Професійна майстерність викладача фізичного виховання» - освітянський діапазон підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання, спрямованої на підвищення кваліфікації, професійної компетентності, конкурентоспроможності на ринку праці. Метою даної дисципліни є створення умов для опанування та розвитку змістовних характеристик професійної майстерності майбутнього фахівця з фізичного виховання, як системи індивідуально-професійних якостей, актуалізація його творчої активності, оволодіння фахівцем прогресивними технологіями та майстерністю управління фізкультурним процесом.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліна «Професійна майстерність викладача фізичного виховання» базується на раніше вивчених дисциплінах, як то «Педагогіка фізичного виховання», «Психологія фізичного виховання», «Теорія та методика фізичного виховання» тощо та інші які сформували певні професійні та психолого-педагогічні знання та вміння методами фізичного виховання учнівської молоді, та основами комунікативної взаємодії з ними.

3. Результати навчання за дисципліною

<p>Знання</p>	<p>ЗК 1. Здатність навчатися протягом усього життя в контексті неперервної фахової підготовки, вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень з високим рівнем самостійності.</p> <p>ЗК 2. Здатність виявляти широке коло проблем, ставити мету та обирати ефективні шляхи її досягнення шляхом</p>	<p>ПРН 5. Демонструє знання методики підготовки і проведення лекцій й практичних занять, організації самостійної роботи студентів сучасною системою оцінювання їх знань, педагогічний такт і, як результат, вміння виконувати посадові обов'язки викладача.</p> <p>Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення,</p>
----------------------	--	---

	<p>розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів.</p>	<p>частково-пошуковий (<i>пояснення, бесіда, дискусія, презентація</i>) Методи оцінювання: усне опитування, письмове опитування, тестування, реферат (<i>усне опитування, перевірка індивідуального завдання, оцінка практичного завдання</i>)</p>
<p style="text-align: center;">Уміння</p>	<p>ЗК 5. Здатність проявляти психолого-педагогічні вміння. ФК 5. Здатність до виконання посадових обов'язків викладача, володіння педагогічним тактом та високими моральними якостями, застосовувати сучасні методики і освітні технології з метою забезпечення якості навчально-виховного процесу у закладах загальної середньої та вищої освіти. ФК 6. Здатність до аналізу, систематизації та оцінки передового педагогічного досвіду фізичного виховання молоді для подальшого використання на практиці його найкращих напрацювань і основних концепцій, включаючи можливість бути наставником молодших колег у вдосконаленні викладацької майстерності.</p>	<p>ПРН 6. Володіє навичками аналізу, систематизації та оцінки передового педагогічного досвіду фізичного виховання студентів для подальшого використання на практиці його найкращих напрацювань і основних концепцій, включаючи можливість бути наставником молодших колег у вдосконаленні викладацької майстерності. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення, частково-пошуковий (<i>пояснення, бесіда, дискусія, презентація</i>) Методи оцінювання: усне опитування, письмове опитування, тестування, реферат (<i>усне опитування, перевірка індивідуального завдання, оцінка практичного завдання</i>) ПРН 9. Використовує в процесі наукових досліджень для розв'язання актуальних проблем загальнонаукові і</p>

		<p>спеціально-наукові методи емпіричного і теоретичного рівнів.</p> <p>Методи навчання: пояснювальньо-ілюстративний, проблемного викладення, частково-пошуковий, дослідницький <i>(пояснення, бесіда, дискусія, презентація)</i></p> <p>Методи оцінювання: усне опитування, письмове опитування, практична перевірка, реферат <i>(усне опитування, перевірка ІНДЗ)</i></p> <p>ПРН 11. Володіє різноманітними методичними прийомами, що активізують пізнавальну діяльність учнів та студентів.</p> <p>Методи навчання: пояснювальньо-ілюстративний, проблемного викладення, частково-пошуковий <i>(бесіда, дискусія, формування досвіду поведінки)</i></p> <p>Методи оцінювання: усне опитування, письмове опитування, практична перевірка <i>(усне опитування, перевірка індивідуального завдання, оцінка практичного завдання)</i></p>
<p>Комунікація</p>	<p>ЗК 6. Здатність усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, сумлінно виконувати професійні обов'язки,</p>	

	<p>дотримуватися принципів педагогічної етики викладача, бути нетерпимим до корупційної поведінки, поважно ставитися до права й закону.</p> <p>ФК 7. Здатність організувати експериментальні дослідження у сфері фізичної культури із застосуванням технічних засобів, інформаційних технологій і методів обробки результатів.</p>	
<p>Автономія та відповідальність</p>	<p>ЗК 1. Здатність навчатися протягом усього життя в контексті неперервної фахової підготовки, вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень з високим рівнем самостійності.</p> <p>ЗК 2. Здатність виявляти широке коло проблем, ставити мету та обирати ефективні шляхи її досягнення шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів.</p> <p>ЗК 6. Здатність усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, сумлінно виконувати професійні обов'язки, дотримуватися принципів педагогічної етики</p>	

	викладача, бути нетерпимим до корупційної поведінки, поважно ставитися до права й закону	
--	--	--

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	<p>Оцінка «відмінно»:</p> <ul style="list-style-type: none"> • знання і розуміння всього програмного матеріалу в повному обсязі; • здібність до аналізу викладеного матеріалу; • послідовне, логічне, обґрунтоване викладання матеріалу; • самостійне, впевнене і правильне застосування знань при виконанні домашніх завдань, підготовки індивідуального завдання; • представлена презентація виконаних завдань.
82 - 89	<p>Оцінка «добре»:</p> <ul style="list-style-type: none"> • знання і розуміння всього програмного матеріалу в цілому; • здібність до аналізу викладеного матеріалу; • послідовне, логічне, обґрунтоване викладання матеріалу під час усних відповідей; • самостійне застосування знань при виконанні домашніх завдань, підготовки індивідуального завдання; • представлена презентація виконаних завдань.
74 - 81	<p>Оцінка «добре»:</p> <ul style="list-style-type: none"> • знання і розуміння всього програмного матеріалу в цілому; • послідовне, логічно обґрунтоване викладання матеріалу під час усних відповідей; • правильне і без особливих труднощів застосування знань при виконанні домашніх завдань, підготовки індивідуального завдання; • допущення окремих несуттєвих помилок під час усних відповідей. • представлена доповідь виконаних завдань без презентації.
64 - 73	<p>Оцінка «задовільно»:</p> <ul style="list-style-type: none"> • знання і розуміння всього програмного матеріалу в цілому;

	<ul style="list-style-type: none"> • послідовне, логічно обґрунтоване викладання матеріалу під час усних відповідей; • правильне застосування знань при виконанні домашніх завдань, підготовки індивідуального завдання; • допущення помилок під час усних відповідей. • представлена доповідь виконаних завдань без презентації.
60 - 63	<p>Оцінка «задовільно»:</p> <ul style="list-style-type: none"> • знання і розуміння тільки основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє застосувати наступний програмний матеріал; • спрощене викладання матеріалу під час усних відповідей; • нечітке та непослідовне застосування окремих знань при виконанні домашніх завдань, підготовки індивідуального завдання; • допущення окремих суттєвих помилок під час усних відповідей. • представлена доповідь виконаних завдань без презентації.
35-59	<p>Оцінка «незадовільно»:</p> <ul style="list-style-type: none"> • не розуміння основного програмного матеріалу; • не викладання матеріалу під час усних відповідей; • невміння робити висновки та узагальнення; невміння застосувати знання при виконанні домашніх завдань, підготовки індивідуального завдання; • не представлена доповідь виконаних завдань.
1 - 34	<p>Оцінка «незадовільно»:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поверхове знання і розуміння основного програмного матеріалу в обсязі, який не дозволяє засвоювати наступний програмний матеріал; • непослідовне викладання матеріалу з допущенням багатьох істотних помилок під час усних відповідей; • невміння робити висновки та узагальнення; невміння застосувати знання при виконанні домашніх завдань, підготовки індивідуального завдання; • не представлена доповідь виконаних завдань.

Розподіл балів

Для заліку

Поточний контроль		Разом	Сума
РОЗДІЛ 1	РОЗДІЛ 2		

Т 1.1	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3		100
Поточний контроль				75	
25	15	20	15		
Контроль самостійної роботи				25	
10	5	5	5		

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.4 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: усні опитування на практичних заняттях; тематичне тестування; захист індивідуального заняття; виконання комплексної контрольної роботи; написання рефератів.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Основні напрями розвитку професійної майстерності фахівця фізичного виховання

Тема 1.1. Основні напрями інтеграції гуманістичного, природно-наукового та фахового складників культурологічного знання у професійно-педагогічну культуру фахівця (суперечності і проблеми розвитку спеціальної фізкультурної освіти на сучасному етапі. Взаємозв'язок і взаємопроникнення фізкультурної освіти й культури. Культуротворчі функції фізкультурної освіти. Природничо-наукова, гуманітарна та фахова культура (аналіз циклів дисциплін навчальних планів). Єдність і взаємозв'язок природничо-наукової, гуманітарної й фахової культури. Загальна (духовна, фізична (спортивна) культура, професійна культура, педагогічна культура фахівця, їх взаємозв'язок. Професійно-педагогічна культура фахівця та її роль у формуванні суспільної та індивідуальної свідомості, культурного потенціалу суспільства. Взаємовплив суспільства, професійно-педагогічної культури та фізкультурної освіти).

Розділ 2. Соціально-професійна компетентність та професійна майстерність фахівця фізичного виховання

Тема 2.1. Соціально-професійна компетентність фахівця і професійно-педагогічна культура (взаємозв'язок професійної майстерності та соціально-професійної компетентності фахівця. Особистісні якості фахівця як складова його професійно-педагогічної культури. Соціокультурні (загальнокультурні

та професійні) компетентності фахівця, їх характеристики і функції. Інтелектуальна й особистісно-обумовлена соціально-професійна характеристика фахівця. Ідеалізована модель цілісної соціально-професійної компетентності викладача фізичного виховання ВЗО).

Тема 2.2. Професіоналізм і професійна майстерність фахівця як явище професійно-педагогічної культури (Індивідуальна професійно-педагогічна культура як стан самооновлення власної культуровідповідності й культурної ідентичності. Поняття «професіоналізм» та «професійна майстерність» (діяльності й особистості, їх тотожність та відмінності). Акмеологічний підхід як методологічна основа професіоналізму й професійної майстерності фахівця. Ідеалізована модель професіоналізму фахівця фізичного виховання та спорту. Структура та зміст професіоналізму фахівця фізичного виховання та спорту. Професіоналізм фахівця як феномен професійно-педагогічної культури).

Тема 2.3. Професійно-педагогічна культура та імідж фахівця (Професійний імідж як соціокультурне явище (основні означення). Поняття «флеш-імідж» та «іміджмейкінг» фахівця фізичного виховання та спорту. Технологічні цінності професійно-педагогічної культури та професійний імідж фахівця. Флеш-імідж і соматична характеристика особистості фахівця фізичного виховання та спорту. Тілесні репрезентанти структури флеш-іміджу фахівця. Іміджмейкінг як діяльність із формування власного іміджу та позитивного іміджу об'єктів сфери фізичної культури і спорту (фізична культура, спорт, здоровий спосіб життя, спортивні клуби, команди тощо)).

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота
РОЗДІЛ 1. Основні напрями розвитку професійної майстерності фахівця фізичного виховання												
Тема 1.1. Основні напрями інтеграції гуманістичного, природно-наукового та фахового складників культурологічного знання у професійно-педагогічну культуру фахівця	24	4	4			16	22	2				20
РОЗДІЛ 2. Соціально-професійна компетентність та професійна майстерність фахівця фізичного виховання												
Тема 2.1. Соціально-професійна компетентність фахівця і професійно-педагогічна культура	20	4	4			14	22		2			20
Тема 2.2. Професіоналізм і професійна майстерність фахівця як явище професійно-педагогічної культури	22	2	4			15	22	2				20
Тема 2.3. Професійно-педагогічна культура та імідж фахівця	22	4	2		2	15	24		2		2	20
Усього годин	90	14	14		2	60	90	4	4		2	80

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Основні напрями інтеграції гуманістичного, природно-наукового та фахового складників культурологічного знання у професійно-педагогічну культуру фахівця	4	2
2	Соціально-професійна компетентність фахівця і професійно-педагогічна культура	4	
3	Професіоналізм і професійна майстерність фахівця як явище професійно-педагогічної культури	2	2

4	Професійно-педагогічна культура та імідж фахівця	4	
Разом		14	4

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Основні напрями інтеграції гуманістичної природно-наукового та фахового складної культурологічного знання у професійно-педагогічну культуру фахівця	4	
2	Соціально-професійна компетентність фахівця і професійно-педагогічна культура	4	2
3	Професіоналізм і професійна майстерність фахівця як явище професійно-педагогічної культури	4	
4	Професійно-педагогічна культура та імідж фахівця	2	2
Разом		14	4

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Основні напрями інтеграції гуманістичної природно-наукового та фахового складної культурологічного знання у професійно-педагогічну культуру фахівця	16	20
2	Соціально-професійна компетентність фахівця і професійно-педагогічна культура	14	20
3	Професіоналізм і професійна майстерність фахівця як явище професійно-педагогічної культури	15	20
4	Професійно-педагогічна культура та імідж фахівця	15	20
Разом		60	80

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Дослідження феномену культури з позиції діяльнісного підходу / Ю.В. Безрученков // Вісн. Луган. нац.ун-ту імені Т.Г. Шевченка: Педагогічної науки. – 2012. – №4 (239). – Ч.1. – С.60-67.

2. Гриньова В.М. Формування педагогічної культури майбутнього вчителя: теоретичний та методичний аспекти: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. док. пед. наук: 13.00.01 «Теорія і методика професійної освіти» / В.М. Гриньова. – К., 2001. – 45 с.
3. Зязюн І.А. Філософія сучасної професійної освіти // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи. – К.: Віпол, 2002. – С. 11-57.
4. Ібрагімов М. «Людиномірність» як категорія практичної філософії у полі-варіантності фізкультурно-спортивного світогляду / Михайло Ібрагімов // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2013. – №2. – С. 128-136.
5. Іваній І. Компетентнісний підхід до професійної підготовки вчителя фізичної культури / Ігор Іваній // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2013. – №1(21). – С.43-48.
6. Іваній І.В. Сутність професійно-педагогічної культури фахівця фізичного виховання та спорту / І.В. Іваній // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. журнал / голов. ред. А.А. Сбруєва. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – №1(45). – С.136-145.
7. Кириленко К.М. Інтеграційні процеси в сучасному природничо-науковому і науково-гуманітарному знанні та шляхи їх відображення у змісті університетської освіти / К.М. Кириленко // Рідна школа, №4-5, 2014. – С.41-46.
8. Косяк В.А. Людина і її тілесність у різних формах культури: навчальний посібник / В.А. Косяк. – Суми: Університетська книга, 2010. – 318 с.
9. Рашкевич Ю.М. Побудова навчальних програм на основі компетентнісного підходу [Електронний ресурс] / Ю.М. Рашкевич. – Режим доступу: <http://kubg.edu.ua/rashkevych.pdf>

10. Сутула В.О. Системоутворювальна функція фізичної культури / В.О. Сутула // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2014. – №1(39). – С. 118-121.
11. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів / Б.М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – Ч.2. – 248 с.
12. Voinar I. Problems and Tendencies of professionals Education in Physical Culture area. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 2011, Vol. 17(1), pp. 44- 50. doi: 10.1080/17398872.2010.544902.

Додаткові:

1. Міненюк А.О. Особливості професійної підготовки вчителя фізичної культури в контексті оздоровчого мислення / А.О. Міненюк // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – 2008. – т.1. – С.142-147.
2. Онопрієнко О.В. Формування базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури у процесі вивчення фахових дисциплін: дис....канд.пед.наук: 13.00.04 / Онопрієнко Олександр Васильович: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2010. – 264 с.
3. Хоменко П.В. Природничонаукова підготовка фахівця фізичної культури: [монографія] / П.В. Хоменко. – Полтава: ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2012. – 380 с.
4. Шевчик Л.О. Окремі аспекти формування педагогічної культури в контексті сучасної біологічної освіти / Л.О. Шевчик // Педагогіка і психологія. Вісник АПН України. – К.: Педагогічна преса. – 2010. – №9. – С.24-33.

**8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна**

1. Навчальні аудиторії, які обладнанні для проведення лекційних і семінарських занять;

2. Аудіовізуальні, технічні і комп'ютерні засоби навчання: комп'ютери, оснащенні програмними пакетами: SPSSfor Windows (Statistical Packagefor Social Sciences) – пакет програм комп'ютерної обробки первинної психологічної інформації; Excelfor Windows – пакет програм для створення статистичних таблиць, діаграм, графіків, обробки первинної інформації методом середніх величин; Wordfor Windows – пакет програм для текстового форматування й ілюстрування звітів за підсумками проведених психологічних досліджень; мультимедійний проект, екран.

3. Презентації лекцій в Powerpoint.